

Religieus overlegorgaan veroordeelt haat en wraak. ‘Zonder gesprek met vijanden geen vrede’

Nieuws uit het ND, door [Bas Meeuse](#), dinsdag 10 oktober 2023

‘Laten wij bouwen aan een wereld waarin verschillende geloofsgemeenschappen en culturen in vrede naast elkaar kunnen bestaan.’ Een reactie op de aanslag op Israël door het Overlegorgaan Joden, Christenen en Moslims.



Een Israëlische raket slaat in de Gazastrook in. 'In plaats van verdeeldheid en geweld roepen we op tot samenwerking, respect en begrip tussen Joden, christenen en moslims.' beeld afp / Mohammed Abed

‘Het gesprek was niet makkelijk en duurde lang’, zegt Hanneke Gelderblom, van het Verbond voor Progressief Jodendom. ‘In Joodse kringen heersen andere gevoelens dan in moslimkringen. Bij Joden heeft de inval de nadruk, bij moslims de vraag: ‘Maar hoe zit het met de Palestijnen?’

Toch publiceerde het Overlegorgaan Joden, Christenen en Moslims (OJCM) maandagavond een reactie op de aanslag op Israël. ‘Het gaat om dialoog en vrede’, stelt Mushin Köktas, voorzitter van het OJCM en het Contactorgaan Moslims en Overheid. ‘Met haat en wraak los je niets op, daar wordt de situatie alleen maar erger van.’

‘Bij het OJCM heerst een wederzijds begrip’, zegt Köktas. ‘We zijn geen nieuwe organisatie en we kennen elkaar goed. Wat er ook gebeurt, onze gesprekken gaan door. We kennen elkaars gevoeligheden en manier van denken. We willen altijd open en eerlijk praten zonder oordeel.’ Gelderblom vult aan: ‘Je moet met elkaar blijven praten, ook al zijn het geen makkelijke gesprekken en worden we het niet over alles eens. We moeten ons realiseren dat er verschillen zijn, en toch elkaar blijven zoeken.’

In de reactie [stelt](#) het OJCM dat het ‘geschokt is over de immense uitbarsting van geweld door de aanslag op Israël. We geloven dat gebed en medeleven essentieel zijn in deze moeilijke tijden.’ Daarna volgt een aparte quote van de Joden, de moslims en de christenen.

'Wie is er nu tegen vrede?'

'Dat was een bewuste keuze, vanwege de complexiteit van de situatie', legt Köktas uit. 'In de quotes kunnen we toch, los van elkaar, aangeven wat we belangrijk vinden.' Gelderblom: 'Wij wilden bijvoorbeeld graag benadrukken dat Israël het recht heeft zichzelf te verdedigen, maar dat het niet moet omslaan in haat en wraak. Zelf heb ik er grote problemen mee als Netanyahu alleen maar zegt: 'We zullen Hamas vernietigen'. Dat leidt alleen maar tot meer slachtoffers en woede. Vrede komt alleen tot stand door gesprek met je vijanden.'

Het OJCM doet in de reactie een oproep tot eenheid en verbinding. 'In plaats van verdeeldheid en geweld roepen we op tot samenwerking, respect en begrip tussen Joden, christenen en moslims. Laten wij bouwen aan een wereld waarin verschillende geloofsgemeenschappen en culturen in vrede naast elkaar kunnen bestaan.'

noodzakelijke gesprekken

Köktas stelt dat de reactie van het OJCM breed wordt gedragen in zijn islamitische achterban, zowel progressief als conservatief. 'Wie is er nu tegen vrede? We willen aandacht voor alle onschuldige slachtoffers, zonder onderscheid aan welke kant ze vallen. Het is natuurlijk een zeer complexe kwestie, maar we roepen de machthebbers op om rekening te houden met de slachtoffers en dat beide kanten geen onprofessioneel geweld gebruiken.'

Binnen de orthodox-joodse gemeenschap ligt het ingewikkeld, aldus Gelderblom. 'Ik heb er veel energie in gestopt om mijn partner van het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap (NIK) niet tegen de verklaring te krijgen. Mijn verhaal is steeds: als wij in Nederland elkaar interreligieus niet vasthouden, dan wint Iran. Je moet het gevaar van de islamitische fundamentalistische beweging onderkennen, die wil alles kapot maken.'

'Als wij in Nederland elkaar interreligieus niet vasthouden, dan wint Iran.'

Volgens Gelderblom zitten veel orthodoxe Joden op de lijn: Israël wordt aangevallen en het enige wat wij kunnen doen is steun bieden. 'Ik vind ook dat we steun moeten bieden, maar je moet verder kijken. Er moeten gesprekken plaatsvinden tussen vijanden. Als je niet met elkaar praat, komt er geen vrede. Het lastige is alleen dat Hamas geen vrede wil, maar als doelstelling heeft: Israël moet van de kaart verdwijnen.'

Gelderblom blijft de dialoog zoeken. 'Morgen is er een bijeenkomst in het Vredespaleis waarbij Joden, christenen en moslims met elkaar in gesprek gaan. Zelf zal ik daar een paar woorden zeggen. Het ministerie van Sociale Zaken heeft me ook gevraagd om een project op te zetten om met moslimjongeren en jongeren uit de Joodse gemeenschap te praten. Gesprekken zijn noodzakelijk, om te begrijpen wat er aan de hand is, maar ook om toenadering te blijven zoeken in de gemeenschappen in Nederland.'

'We proberen contact te leggen met moslims in de Gazastrook', vertelt Köktas. 'Maar dat is moeilijk in verband met de blokkade. Er zijn ook aan die kant van de grens bewegingen die vrede najagen, die steunen wij en willen we graag adviseren. Ook in Nederland hebben we contact met regionale islamitische organisaties en proberen we dialoog te stimuleren.'